

Dato: 19. februar 2018

Fra/til: 12.00-14.00

Referent: [redacted] (ASD)

Møteleder: Ulf Pedersen, ekspedisjonssjef
(ASD/VPA)

Til stede: Ulf Pedersen, ekspedisjonssjef (ASD/VPA), Dagfinn Hansen, avdelingsdirektør (ASD/VPA), Espen Opjordsmoen, avdelingsdirektør (ASD/VPA), Bjørn Dølvik, avdelingsdirektør (ASD), [redacted] seniorrådgiver (ASD), Sigrid Russwurm fungerende ekspedisjonssjef (ASD/ARBA), Odd Wålengen, avdelingsdirektør (ASD), [redacted] seniorrådgiver (BLD), [redacted] seniorrådgiver (ASD), Åne Osmunddalen, fagdirektør (ASD), [redacted] seniorrådgiver (ASD), Sigrun Vågeng, Arbeids- og velferdsdirektør (Arbeids- og velferdsdirektoratet), Geir Axelsen, Økonomi- og styringsdirektør (Arbeids- og velferdsdirektoratet), Kjell Hugvik, Arbeids- og tjenestedirektør (Arbeids- og velferdsdirektoratet), Yngvar Åsholt, Kunnskapsdirektør (Arbeids- og velferdsdirektoratet), Solveig Tesdal, kontorsjef (Arbeids- og velferdsdirektoratet) og [redacted] seniorrådgiver (Arbeids- og velferdsdirektoratet).

Kopi: Riksrevisjonen, Barne- og likestillingsdepartementet

Referat fra særmøte 16. mars

Nr.	Sak og konklusjon	Ansvarlig og tidsfrist:
1.	Direktoratets ansvar og oppgaver på sosial- og levekårsfeltet Direktoratet innledet med å redegjøre for status for de sosiale tjenestene med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra fylkesmennene. Noen utfordringer i kommunenes forvaltning av de sosiale tjenestene synes å være stabile over tid. Det gjelder gjennomføring av konkrete og individuelle vurderinger og forvaltning av sosialtjenestelovens §17 (opplysning, råd og veiledning) og §18 (økonomisk stønad). Der hvor tilsyn med tjenestene er gjennomført og avvik registrert, skjer det forbedringer, men utfordringer avdekkes samtidig på nye steder. Det er stor variasjon mellom kommuner og fylker i andelen som mottar sosialhjelp, og andelen unge og antall barn i husholdningene. Det er en økning i sosialhjelpsutgiftene i de store byene. Det er vanskelig å si noe sikkert om årsaksforholdene. Det kan henge	

sammen med økning i boutgifter og økning i bosatte flyktninger som ikke har kommet i arbeid etter gjennomført introduksjonsprogram. Endringene i regelverket kan føre til en økning i sosialhjelpsutgifter på sikt. Direktoratet pekte også på at det er en økning i langtidsmottakere av sosialhjelp samtidig med en nedgang i bruk av kvalifiseringsprogrammet. Direktoratet jobber med å se nærmere på hva som kan være årsaken til dette, og pekte også på behovet å ha en beredskap i forhold til det store antall deltakere som avslutter introduksjonsprogrammet om kort tid.

Direktoratet har flere roller på sosialtjenesteområdet. Direktoratet forvalter regelverket og iverksetter politikk. Iverksetting av politikk skjer primært gjennom fylkesmennene, men man har også brakt sosiale tjenester inn som tema i kontakt med fylkesdirektørene og i partnerskapet. Direktoratet følger opp handlings- og tiltaksplaner og tildeler tilskudd. Man jobber mye med veiledende og tilretteleggende tiltak, og driver tjenesteutvikling eksempelvis gjennom Digisos. Direktoratet understreker betydningen av FoU på området og opplæring og fagdialog.

Direktoratet peker på flere dilemmaer i oppfølging og utvikling av sosiale tjenestene. Man erfarer at det varierer i hvilken grad kommunene er engasjert i det som skjer i NAV-kontoret. Et viktig spørsmål er derfor hvordan man kan få til et god samarbeid mellom stat og kommune om helhetlig tjenester til brukerne av NAV-kontoret. Et annet spørsmål er hvordan man kan få til en mer helhetlig og felles kompetansesatsing fra henholdsvis fylkesdirektørene, kommunene og fylkesmennene. Direktoratet tok også opp spørsmål knyttet til styringen av fylkesmennene og ga uttrykk for at styring gjennom virksomhetsinstruksen (VØI) og tildelingsbrevet (TB) bør suppleres med mer veiledning og fagdialog

Etter direktoratets vurdering er det et tankekors at tilsyn og påpeking av regelverksbrudd ikke ser ut til å føre til bedre tjenester over tid. Det vil derfor være sentralt framover å få til et robust utviklingsarbeid mellom NAV-kontorene og fylkesmannsembetene og direktoratets oppfølging av embetene. I den sammenheng vil det også være naturlig å se på de rapporteringskravene

	som stilles til fylkesmannsembetene og om de på en egnet måte bygger opp under utviklingsarbeid. Departementet hadde enkelte spørsmål, og så ble redegjørelsen tatt til etterretning. Departementet viste videre til at man ønsker en dialog med direktoratet om hvordan man kan utvikle et opplegg for fagmøter mellom direktoratet og departement på sosialtjenesteområdet, der flere av de utfordringer som ble tatt opp på møtet kan være aktuelle temaer. Utfordringene knyttet til kvalifiseringsprogrammet ble nevnt som et aktuelt tema.	
2.	Oppfølging av Riksrevisjonens rapport om forvaltning og bruk av arbeidsmarkedstiltak i NAV Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av Arbeids- og velferdsetatens bruk av arbeidsmarkedstiltak ble oversendt Stortinget 27. februar i år (Dokument 3:5 (2017-2018)). Det er forventet at saken vil bli behandlet i løpet av vårsesjonen. På noen områder hvor Riksrevisjonen påpeker svikt, er det satt i gang endringer. Det gjelder bl.a. på oppfølgingsområdet, og det gjelder i omleggingen av styringen av arbeidsmarkedstiltakene. På andre områder vil det startes opp et arbeid nå. Det er behov for å se på statistikkutfordringer innenfor områder som overgang fra tiltak til arbeid (resultater og effekter av tiltak), og hvordan man skal redusere og beregne ventetid fra vedtak om tiltak til tiltaksstart. Det er videre grunn til å påse at nye digitale løsninger i etaten ivaretar brukernes rettsikkerhet og klagemuligheter mht. å følge kravene i NAV-loven om aktivitetsplaner, og forvaltningsloven mht. krav om skriftlighet og dokumentasjon av vedtak om arbeidsmarkedstiltak. Regelverksendringer kan vurderes. På noen områder er det satt i gang en prosess rundt enkelte av Riksrevisjonens anbefalinger. På andre områder må dette oppfølgingsarbeidet starte opp nå og spilles inn som nye oppdrag i fremtidige tildelingsbrev.	

3.	Status i arbeidet med gjennomføringen av etatens arbeid med ungdomsinnsatsen, herunder utarbeidelse av statistikk Departementet ba om en redegjørelse for status og måloppnåelse i etatens arbeid med ungdomsinnsatsen, herunder etatens planer for å videreutvikle statistikkgrunnlaget. Direktoratet ble også bedt om å vurdere om det er behov for å tydeliggjøre overfor NAV-kontorene at unge med standard innsatsbehov skal ha en ny behovsvurdering ved åtteukers tidspunktet. Av direktoratets redegjørelse fremkom det at de er fornøyd med etatens innsats. Store NAV-kontor med tverrfaglige ungdomsteam har kommet lengst i arbeidet med ungdomsinnsatsen. Det manuelle registreringssystemet som er innført, gjør at NAV-kontorene kan identifisere brukergruppene ut fra alder. Ungdom er klart høyere prioritert når det gjelder oppfølgingsressurser. Tiltaksbruken har økt og nedgangen i ungdomsledighet har vært betydelig større enn direktoratet forventet. Digital aktivitetsplan er tatt i bruk og vil kunne bedre oppfølgingen ytterligere. Gjennomstrømming av unge som er registrert i NAV er stor. Ifølge direktoratet vil de som er lenge ledige, få en forsterket oppfølging. Statistikk for uke 6-10 viser at flesteparten av dem som er under 30 år og som registreres med situasjonsbestemt eller spesielt tilpasset innsatsbehov, har fått et tilbud innen åtte uker. 41 pst. av de som passerte åtte ukers tidspunktet i uke 6-10 var i et statlig arbeidsmarkedstiltak. Kvalifisering vurderes som særlig viktig, men mangel på lærlingeplasser er en utfordring. Ungdom som fortsatt er registrert hos NAV etter at åtteukers-tidspunktet er passert, blir gitt standard oppfølging hver 3. måned. Fra og med uke 3 omfatter statistikken også hvor mange unge under 30 år med standard innsatsbehov som har fått en ny behovsvurdering ved åtte ukers tidspunktet. Foreløpig er andelen som er registrert med en ny behovsvurdering lav. Direktoratet pekte på at det kunne ha sammenheng med at NAV-kontorene var usikre på nytten av å utarbeide slik statistikk. Direktoratet forsikret om at det ville bli iverksatt tiltak med sikte på å få god statistikk også for denne gruppen.	
----	---	--

	Direktoratets orientering tas til etterretning. Ev. behov for ytterligere avklaringer knyttet etatens arbeid med ungdomsinnsatsen, herunder statistikk om innsatsen vil bli vurdert fulgt opp gjennom fagmøter.	
4.	Inkluderingsdugnaden Departementet orienterte om arbeidet med inkluderingsdugnaden. Dugnaden skal tilrettelegge for et bredt samarbeid mellom ulike aktører for å få flere av dem som står utenfor arbeidslivet, over i jobb. NAV vil spille en viktig rolle i gjennomføring av inkluderingsdugnaden, både sentralt og lokalt - og i samarbeid med andre aktører. Arbeidet med dugnaden er fortsatt i en tidlig fase, og departementet ønsker i første omgang innspill til hvordan innsatsen kan operasjonaliseres og fylles med innhold som virker positivt på overgang til arbeid. Det blir også viktig å synliggjøre og løfte fram gode eksempler og hva som virker. Direktoratet var positiv til dette, og ønsker å bidra aktivt inn i arbeidet med inkluderingsdugnaden. Mye av det som skal iverksettes jf. mål- og disponeringsbrev for 2018 er relevant, og i tillegg understreket direktoratet viktigheten av en styrket innsats overfor arbeidsgivere og gode tilbud for dem som står utenfor arbeidslivet av helse- eller kompetansemessige årsaker.	
5.	Eventuelt Departementet orienterte om at Statistikklovutvalgets forslag legges frem den 19.03.18 og at OECDs landrapport om NEETs presenteres den 5.04.18.	